

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Fjellreven tilbake på Finse

Ville valper på vidda

Fjellrev settes ut i Junkeren høsten 2009.

Foto: Kristian Sivertsen, Fjelltjenesten

For første gang på et tiår kan du nå treffe vill fjellrev på Finse. Hvert år framover blir det satt ut 10-20 valper fra avlsprogrammet for fjellrev. Målet er at fjellreven skal etablere seg på nytt i området.

Fjellreven er kritisk trua i Norge, og det er trolig mindre enn 50 voksne individer, fordelt på små isolerte restbestander i grenseområdene rundt Børgefjell i Nordland, og i Finnmark. Fra flere fjellområder har fjellreven forsvunnet helt eller delvis bare i løpet av de siste ti årene. Hardangervidda er ett av disse stedene.

I Sverige er tilstanden nesten like dramatisk som i Norge, og i Finland er det sannsynligvis færre enn ti fjellrever igjen.

Hvorfor kritisk trua?

Overbeskatning var hovedårsaken til at fjellreven ble fredet i 1930, og tilbakegangen har fortsatt.

Fjellrev fra avlsstasjonen på Oppdal. Foto: Arild Landa, NINA

Årsakene til dette er mange og sammensatte:

- Færre år med mange smågnagere, som er fjellrevens viktigste byttedyr.
- Rødreven er fjellrevens viktigste konkurrent i høyfjellet
- Små bestander av fjellrev er en trussel i seg selv og øker faren for at fjellreven isoleres og dør ut.

Utbygging av arealer og global oppvarming er sannsynligvis årsakene til de endringene vi ser i økosystemet i fjellet.

Blant annet er fjellreven i Skandinavia spesielt tilpasset sykluser i bestanden av smågnagere. Den produserer store ungekull i gode smågnagerår og små eller ingen kull i år uten smågnagere

Rømt farmrev som parer seg med fjellrev gir avkom med andre og uønskede egenskaper. Blandingsrever (hybrider) kan introdusere uønskede egenskaper i bestanden og føre til at fjellreven mister fordelene ved å ha naturgitte tilpasninger til å leve i høyfjellet. Den produserer store ungekull i gode smågnagerår og små eller ingen kull i år uten smågnagere. Derfor har det vært viktig å fange inn farmrevne som levde i området før fjellreven ble satt ut.

Fjellrev fra avlsstasjonen på Oppdal. Foto: Arild Landa, NINA

Avler opp fjellrev

Avlsprogrammet for fjellrev ble etablert i 2005 og utvikler metoder for avl av fjellrev i fangenskap. Programmet skal også finne metoder for å sette ut valper på steder hvor fjellreven har forsvunnet eller er fåtallig.

I 2005 ble det også opprettet en avlsstasjon på Sæterfjellet i Oppdal kommune. Avlsdyrene er fanget ulike steder i Norge og Sverige og representerer den genetiske variasjonen som fortsatt fins i Skandinavia. Målet med å ta valper fra avlsstasjonen og sette dem ut på Finse, er å gjenoppbygge bestanden til et levedyktig nivå.

Ta hensyn til fjellreven

Hunder kan ha en aggressiv atferd og forstyrre fjellrevene. Fjellreven er naturlig lite sky og har lett for å oppholde seg nær hytteområder. Vi fraråder å la fjellreven tilvenne seg mennesker, og du skal ikke legge ut mat til revene.

Det er ikke ønskelig at folk oppsøker de kunstige hiene og fôrautomatene. Her må revene få mest mulig fred. Takk for at du som bruker av Finse-området er med og hjelper fjellreven tilbake.

Fjellrev settes ut i Junkeren høsten 2009.

Foto: Kristian Sivertsen, Fjelltjenesten

Kontakt

Spørsmål vedrørende tiltaket kan rettes til

Direktoratet for naturforvaltning, tlf. 73 58 05 00.

- Norsk institutt for naturforskning tlf. 73 80 14 00.
- Observasjoner av rev kan meldes til
 - SNO Hallingskarvet, tlf. 971 07 771 (petter.braaten@dirnat.no)
 - SNO Aurland, tlf. 480 94 364 (rein-arne.golf@dirnat.no)
 - SNO Eidfjord, tlf. 959 09 876 (sverre.tveiten@dirnat.no)

Aktuelle nettsider

- www.dirnat.no
- www.miljostatus.no
- www.nina.no
- www.fylkesmannen.no/hordaland

Fakta om fjellreven

- Er kritisk trua i Norge.
- Kjønnsmoden som ettåring, men får vanligvis valper først i to-treårsalderen.
- Gjennomsnittlig levealder i naturen er fire-fem år.
- Bestanden i Norge teller ca. 50 voksne individer.
- Hovedutbredelsen er fra Midt-Norge og nordover.

Fakta om avlsprogrammet

- Avlsstasjonen ble etablert på Sæterfjellet i Oppdal kommune i 2005.
- Utvikler metoder for avl og utsetting av fjellrev.
- Valpene følges opp for å dokumentere overlevelse og valpefødsler.
- Utsetting og oppfølging gjennomføres av Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Statens naturoppsyn (SNO) på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Du kan følge fjellrevene på avlsstasjonen på internett (www.nina.no)

Layout: Guri Jermstad AS
Trykk: Trykkpartner Grytting

KONTAKTINFO

Direktoratet for naturforvaltning.

7485 Trondheim, tlf: 73 58 05 00, faks: 73 58 05 01,

e-post: postmottak@dirnat.no, www.dirnat.no

Direktoratet for naturforvaltning har sentrale, nasjonale oppgaver og ansvar i arbeidet med å forvalte norsk natur. Det innebærer å bevare naturmangfoldet og legge til rette for friluftsliv og bruk av naturens ressurser.

Direktoratet for naturforvaltning er en rådgivende og utøvende etat, underlagt Miljøverndepartementet. Vi har myndighet til å forvalte naturessurser, gjennom ulike lover og forskrifter som Stortinget har vedtatt.

Ut over lovbestemte oppgaver har vi også ansvar for å identifisere, forebygge og løse miljøproblemer. Direktoratet for naturforvaltning samarbeider med andre myndigheter og gir råd og informasjon til befolkningen.

